

KRISEN KOMMER

ALMEGAS TJÄNSTINDIKATOR,
FJÄRDE KVARTALET 2022

Almeegas tjänsteindikator är en kvartalsbaserad konjunkturindikator som belyser utvecklingen i den privata tjänstesektorn. Den ligger cirka två månader före SCB:s publicering av den faktiska tjänsteproduktionen och är en aktuell spegel av konjunkturläget i den privata tjänstesektorn som svarar för 52 procent av Sveriges BNP och 47 procent av sysselsättningen. Almega har publicerat tjänsteindikatorn varje kvartal sedan 2001.

Denna upplaga av tjänsteindikatorn har arbetats fram på Almega av **Patrick Joyce** och **Staffan Johansson**. Insamlingen av data avslutades den 16 december 2022. För ytterligare upplysningar om det ekonomiska läget i den privata tjänstesektorn kontakta:

Patrick Joyce

Chefekonom Almega

Tel. 08-762 69 67, patrick.joyce@almega.se

Staffan Johansson

Analytiker Almega

Tel. 070 799 12 26, staffan.johansson@almega.se

Almega AB

Almega är de svenska tjänsteföretagarnas arbetsgivar- och intresseorganisation. Almega har cirka 11 500 medlemsföretag i nio förbund, som tillsammans representerar ett sextiototal branscher inom tjänstesektorn. Medlemsföretagen har drygt 570 000 anställda. Förbunden arbetar med de frågor som rör respektive bransch. Förbunden bildar tillsammans Almega och ingår i Svenskt Näringsliv.

Almega Tjänsteförbunden

Medieföretagen

Almega Tjänsteföretagen

Säkerhetsföretagen

Innovationsföretagen

Tågföretagen

TechSverige

Vårdföretagarna

Kompetensföretagen

Innehåll

1	Sammanfattning	3
2	Tjänstesektorns tillväxt faller kraftigt	5
2.1	Nedgången blir tydligare	5
2.2	Företagstjänster börjar bromsa in	7
2.3	Stark tillväxt inom vissa tjänster till hushåll	11
2.4	Privat vård och omsorg växer långsammare	13
2.5	Fler konkurser inom tjänstesektorn	14
3	Arbetsmarknaden är ännu stark	15
3.1	Sysselsättningen kan nå sin topp	15
3.2	Anställningsplanerna dämpas	17
3.3	Bristen på arbetskraft är fortsatt hög.	18
3.4	Arbetslösheten har börjat stiga	20
4	Priserna på tjänster dämpas något	23
4.1	Producentpriserna ökar långsammare	23
4.2	Konsumentpriserna på tjänster fortsätter öka	25
5	Om tjänsteindikatorn	27

1 Sammanfattning

Halverad tillväxt i tjänstesektorn

Produktionen i tjänstesektorn har fortsatt att stiga under 2022. Det tredje kvartalet var tjänsteproduktionen 3,9 procent högre än samma kvartal 2021. Tillväxttakten har dock nästan halverats jämfört med början av året. Under kvartal tre ökade produktionen säsongsrensat med 0,3 procent jämfört med föregående kvartal.

Almegas tjänsteindikator tyder på att produktionen i tjänstesektorn kommer att växa även under det fjärde kvartalet i år men att tillväxttakten sjunker ytterligare.

Produktionen av företagstjänster inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik växte mycket starkt under hela 2021. Under 2022 har tillväxten mattats av något men förblir hög. Det tredje kvartalet i år var produktionen 7,6 procent högre än samma kvartal 2021. Branschens förväntar sig dock dämpad efterfrågan framöver.

Företag inom information och kommunikation hade en stark period under såväl 2020 som 2021. Det tredje kvartalet i år var produktionen 4,0 procent högre än samma kvartal 2021. Tillväxttakten inom branschen har dock sjunkit betydligt under året. Trots det förblir datakonsulterna optimistiska om framtiden.

Produktionen inom personaluthyrning, fastighetsservice, resor och andra stödtjänster till företag, har vuxit snabbt under det senaste året. Det tredje kvartalet i år var produktionen inom dessa branscher 17,6 procent högre än samma kvartal 2021.

Tjänstebanscher som säljer till hushåll hade en bra utveckling under början av året när pandemirestriktionerna avskaffats. Hushållens minskade köpkraft bidrar till en minskad omsättning inom handeln och dämpad tillväxt inom hotell och restaurang.

Under hösten har antalet konkurser börjat öka inom tjänstesektorn. Ökningen är tydligast inom detaljhandeln och besöksnäringen där antalet konkurser i november var det högsta sedan våren 2020.

Arbetsmarknaden är fortfarande stark

Trots avmattningen i konjunkturen fortsätter sysselsättningen att öka inom tjänstesektorn. Det tredje kvartalet i år var antalet anställda 141 000 personer, eller 6,0 procent, högre än under samma kvartal 2021. Sysselsättningen ökar dock långsammare nu. Under det tredje kvartalet ökade antalet anställda med 17 700 jämfört med föregående kvartal.

Inbromsningen har skett inom de flesta branscher med undantag för personaluthyrning och andra stödtjänster.

Almegas arbetsmarknadsindikator tyder på att sysselsättningen kommer att fortsätta att öka i tjänstesektorn ytterligare något kvartal.

Bland de kunskapsintensiva konsulttjänsterna inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik har antalet anställda blivit 22 000 fler under det senaste året. Under det senaste kvartalet stannar dock ökningen vid 900 personer. Företagen inom branschen räknar fortfarande med att nyanställa i närtid med undantag för arkitektbyråer.

Antalet anställda fortsätter att växa inom information och kommunikation. Det tredje kvartalet i år var de 17 800, eller 8,3 procent, fler än samma kvartal 2021. Huvuddelen av ökningen har skett bland datakonsulter. Det senaste kvartalet ökade dock antalet anställda bara med 1 600 personer. Datakonsulterna räknar med att fortsätta nyanställa i närtid.

Inom personaluthyrning och andra stödtjänster var antalet anställda det tredje kvartalet i år 25 000 fler än samma kvartal förra året. Här har nyanställningarna inte bromsat in. Det senaste kvartalet ökade antalet anställda med 6 400 personer.

Bristen på arbetskraft i tjänstesektorn minskar för första gången på två år även om nästan hälften av tjänsteföretagen hade brist på personal även under det tredje kvartalet.

Priserna på tjänster ökar något långsammare

Tjänsteföretagens försäljningspriser har mycket stigit snabbt det senaste året men ökningstakten avtog under det tredje kvartalet i år. Under det tredje kvartalet ökade tjänstepriserna med 7,8 procent på årsbasis. Kvartal tre ökade tjänstepriserna med 1,6 procent jämfört föregående kvartal.

Almeegas prisindikator tyder på att prisökningstakten kommer att fortsätta att avta under det fjärde kvartalet.

Den främsta förklaringen till att tjänstepriserna ökar något långsammare är lägre prishöjningar på transporttjänster. Under kvartal tre ökade priserna på transporter med 2,0 procent jämfört med kvartalet innan. Det var en halverad prisökningstakt jämfört med kvartal två. Priserna inom information och kommunikation samt hotell och restaurang ökade dock något snabbare under det tredje kvartalet än tidigare.

Ökningen av producentpriserna på tjänster letar sig bara delvis vidare till konsumenterna. I oktober i år steg priserna på de tjänster som ingår i konsumentprisindex (KPI) med 5,1 procent på årsbasis vilket var 0,1 procent högre än i september.

Ökningen av konsumentpriserna på tjänster i oktober förklaras främst av ökade boendekostnader – exklusive el – samt höjda priser på restaurang och hotelltjänster.

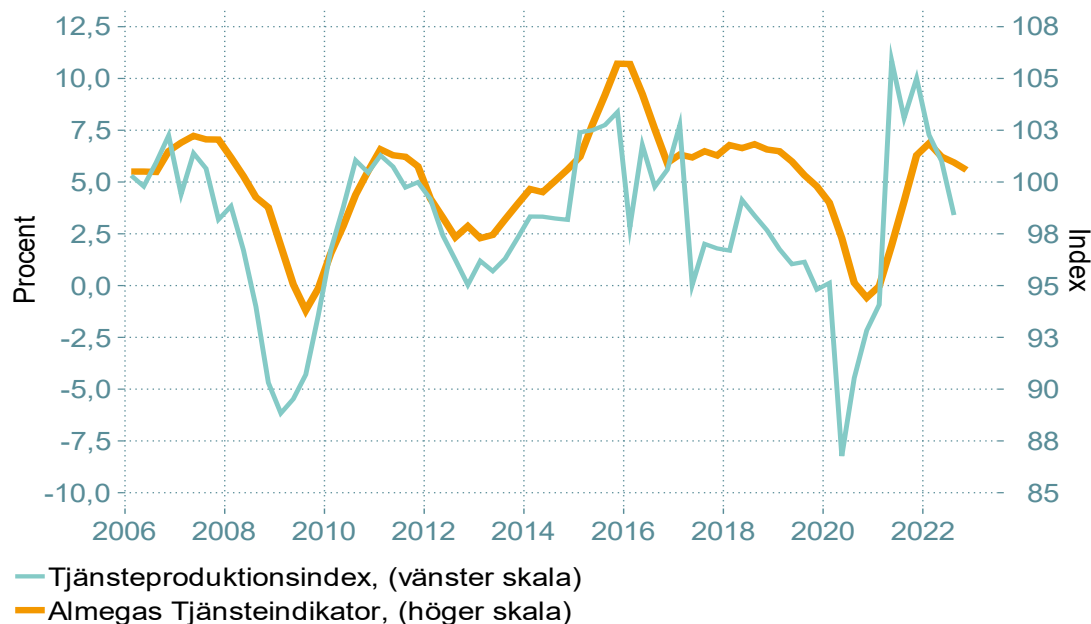
2 Tjänstesektorns tillväxt faller kraftigt

2.1 Nedgången blir tydligare

Produktionen i tjänstesektorn växte snabbt 2021 men tillväxten bromsar nu in.¹ Det tredje kvartalet 2022 var tjänsteproduktionen i fasta priser 3,9 procent högre än under samma kvartal 2021 och 10,5 procent högre än samma kvartal 2020.² Tillväxttakten har dock nästan halverats sedan början av året. Under kvartal två ökade tjänsteproduktionen med 7,2 procent i årstakt.

Almegas tjänsteindikator tyder på att produktionen i tjänstesektorn kommer att växa även under det fjärde kvartalet i år men att tillväxttakten sjunker ytterligare.

Diagram 1: Almegas tjänsteindikator för produktionstillväxten i den privata tjänstesektorn kvartal fyra 2022 samt årlig produktionstillväxt (procent)

Anm: Från 2015 räknas Ericsson som tjänsteföretag, vilket innebar ett tidsseriebrott mellan 2014 och 2015.

Källa: Almega, Konjunkturinstitutet, SCB, Macrobond.

Under 2021 och början av 2022 växte den privata tjänstesektorn snabbare än industrin som hämmades av brist på insatsvaror och störda leveranskedjor. Under det tredje kvartalet 2022 ökade dock indutriproduktionen med 5,5 procent på årsbasis. En viktig förklaring är att leveransproblemen till stor del lösts så att industrin kan beta av sin orderstock snabbare.

¹ Privat tjänstesektor (G45-T98) minus finansiella tjänster K64-K66.

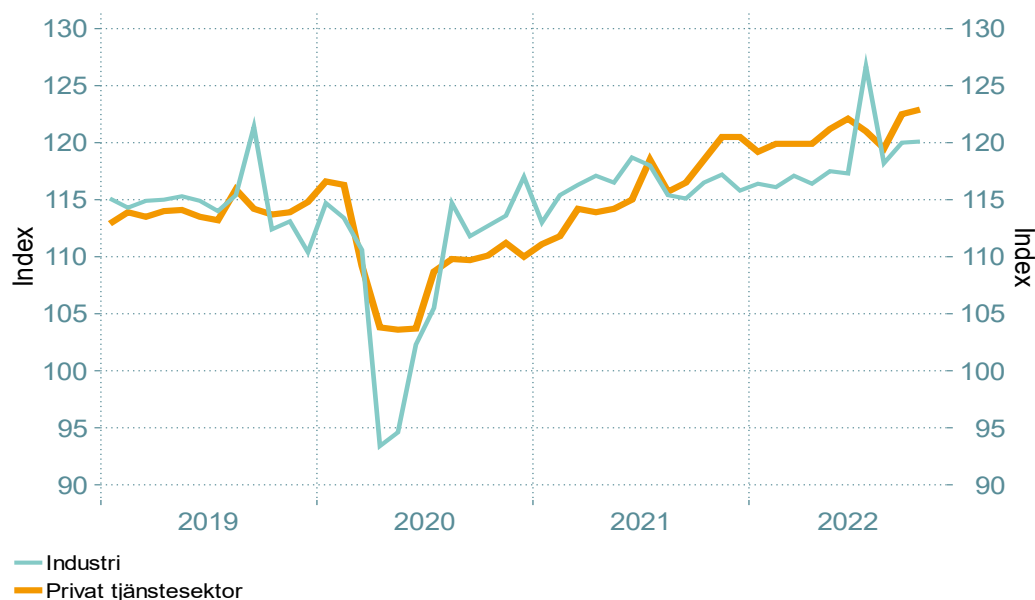
² SCB, nationalräkenskaperna. BNP från produktionssidan efter näringsgren.

https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START_NR_NR0103_NR0103A/NR0103ENS2010T06Kv/

Den svagare kronan har också givit den svenska industrin en konkurrensfördel som delvis vägt upp ökade energikostnader. Avmattningen i den internationella konjunkturen kommer dock att påverka industri och tjänstesektorn negativt framöver.

Diagram 2: Produktionen i industrin och privata tjänstesektorn januari 2019 till oktober 2022

Säsongs- och kalenderjusterat, fasta priser

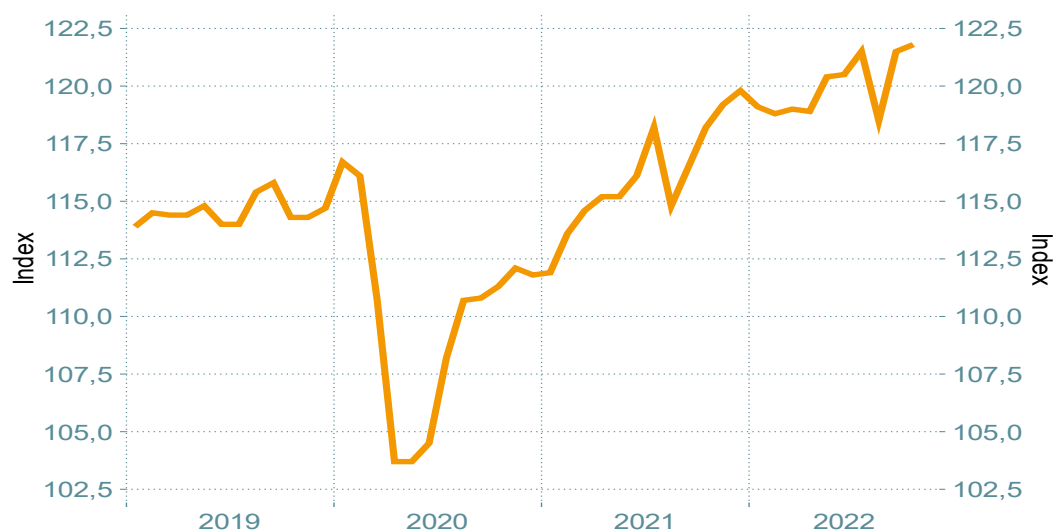
Källa: SCB Produktionsvärdeindex

Anm: Tillverkningsindustri (B+C) samt privat tjänstesektor (G45-T98) exkl. finansiell sektor (K64-66).

Lyftet för industrin under det tredje kvartalet har bidragit till att hålla uppe den totala produktionen i näringslivet.

Diagram 3: Produktionen i näringslivet, januari 2019 till oktober 2022

Säsongs- och kalenderjusterat, fasta priser

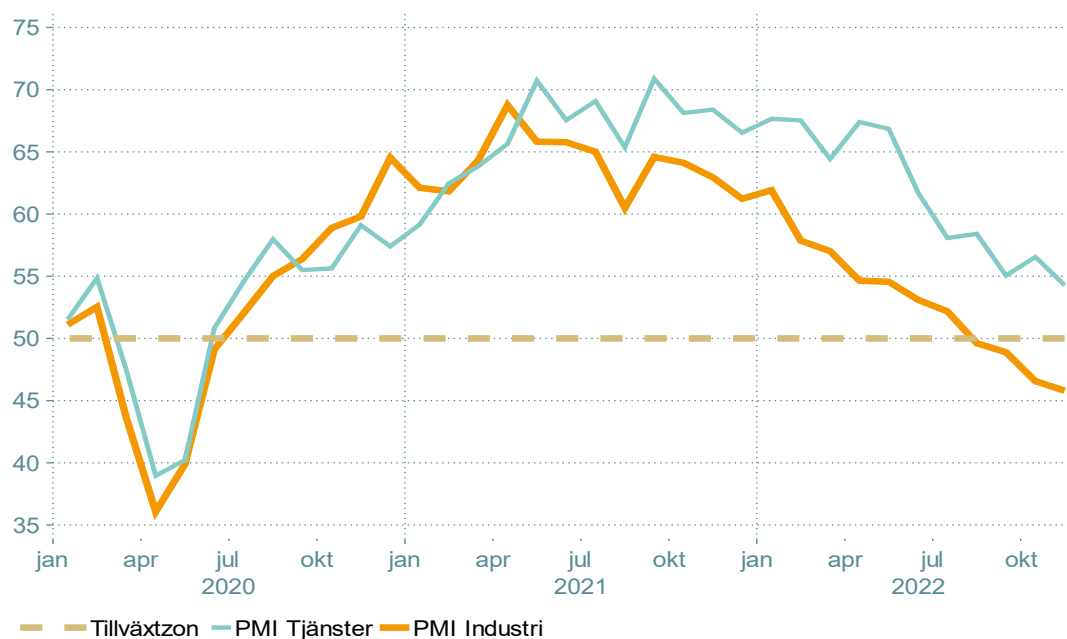
Källa: SCB Produktionsvärdesindex

Anm: Näringslivet exklusive finansiell sektor.

Företagen inom tjänstesektorn har varit optimistiska om framtiden de senaste två åren. Inköpschefsindex (PMI) för privata tjänster – som mäter företagens förväntningar på framtiden – var mycket stark fram till början av sommaren men började sedan mattas av. I november befann sig fortfarande index för tjänstesektorn i tillväxtzonen tack vare en ökande sysselsättning. Affärsvolymen och orderstockarna fortsatte dock att sjunka vilket tyder på att produktionen kommer att börja minska i närtid.³

Diagram 4: Inköpschefsindex för privata tjänster och industri, januari 2019 till november 2022

Säsongsrensats

Källa: Swedbank/Silf

Det fjärde kvartalet räknade 45 procent av tjänsteföretagen med stigande försäljning det närmaste året vilket var oförändrat jämfört med kvartalet innan.⁴

2.2 Företagstjänster börjar bromsa in

Produktionen inom företagstjänster växte starkt under 2021.⁵ I år har dock tillväxten avtagit inom sektorn med undantag för bemanningsbranschen som sannolikt hjälpts av den betydande bristen på arbetskraft. Förväntningarna på efterfrågan den närmaste framtiden har blivit mer pessimistiska i sektorn. Datakonsulterna fortsätter dock att räkna med stigande efterfrågan.

³ Silf och Swedbank, Inköpschefsindex tjänster, november 2022, [PMI - Inköpschefsindex - konjunkturmätare \(silf.se\)](https://www.silf.se/nyheter/2022/11/16/inkopschefsindex-tjanster)

⁴ [Undersökning: Företagen spår sämre tider \(svensktnaringsliv.se\)](https://www.svensktnaringsliv.se/undersokning-foretagen-spar-samre-tider)

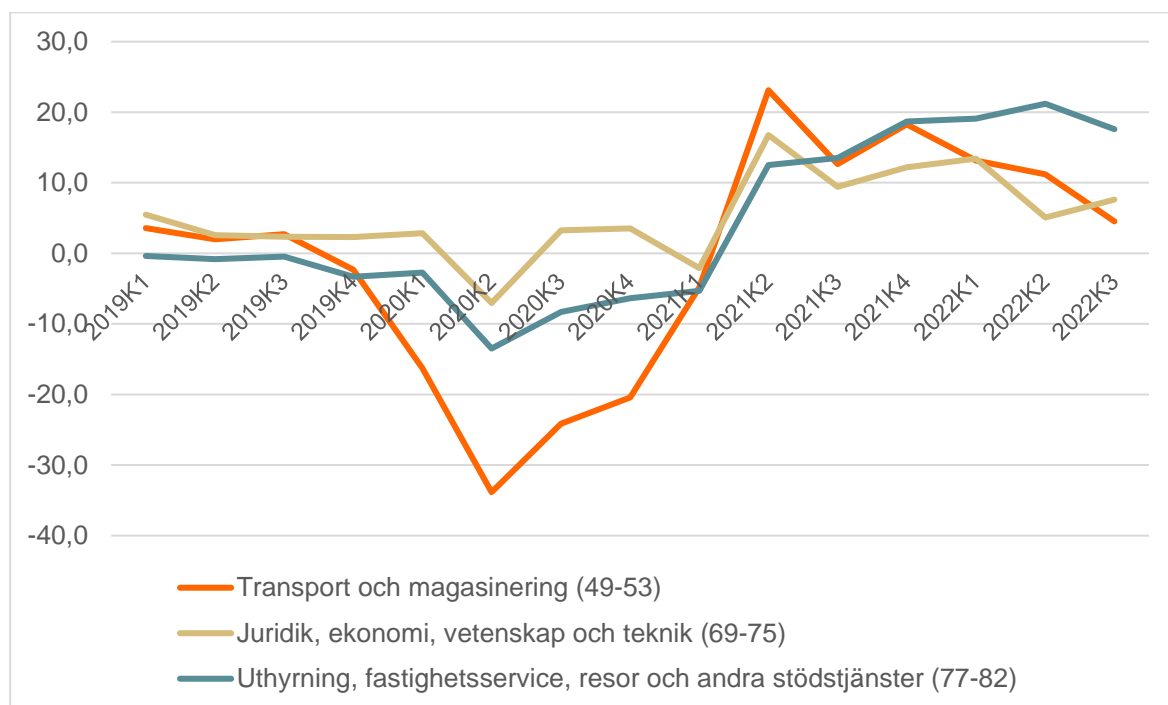
⁵ Till företagstjänster räknar Almega förutom bolag inom ekonomi, juridik, vetenskap och teknik (SNI 69–75) även datakonsulter och telekombolag (SNI 61–63) samt bemanningsföretag, resetjänster med mera (SNI 77–82).

Produktionen av företagstjänster inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik växte snabbt under hela 2021. Under 2022 har tillväxten mattats av något men förblivit hög. Det tredje kvartalet i år var produktionen, i fasta priser, 7,6 procent högre än samma kvartal 2021. Branschens förväntningar på framtiden är dämpade. I november räknade företagen i genomsnitt med oförändrad efterfrågan framöver.

Exporten av affärstjänster ökade med 28 procent, i löpande priser, under det första halvåret och den starka utvecklingen fortsätter. Det tredje kvartalet var exporten av affärstjänster 20,1 procent högre än samma kvartal 2021. Den försvagade kronkursen kan ha bidragit till den goda utvecklingen.⁶

Diagram 5: Årlig produktionstillväxt i tjänstebanscher som främst säljer till företag, kvartal ett 2019 till kvartal tre 2022

Förändring jämfört med samma kvartal året innan i fasta priser, procent

Källa: SCB, nationalräkenskaper

Tillväxten av produktionen inom personaluthyrning, fastighetservice, resor och andra stödtjänster till företag, steg kraftigt mot slutet av 2021 och tillväxten har hållits uppe under 2022. Det tredje kvartalet i år var produktionen inom dessa branscher 17,6 procent högre än samma kvartal 2021

⁶ SCB, utrikeshandel med tjänster kvartal tre 2022.

https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START_HA_HA0202/HA0202TjanstHKvN/

Bemanningsföretagen fortsätter att utvecklas starkt. Siffror från Kompetensföretagen – där framför allt bemanningsföretag ingår – visar att omsättningen i branschen det tredje kvartalet i år var 17,6 procent högre än samma kvartal 2021.⁷

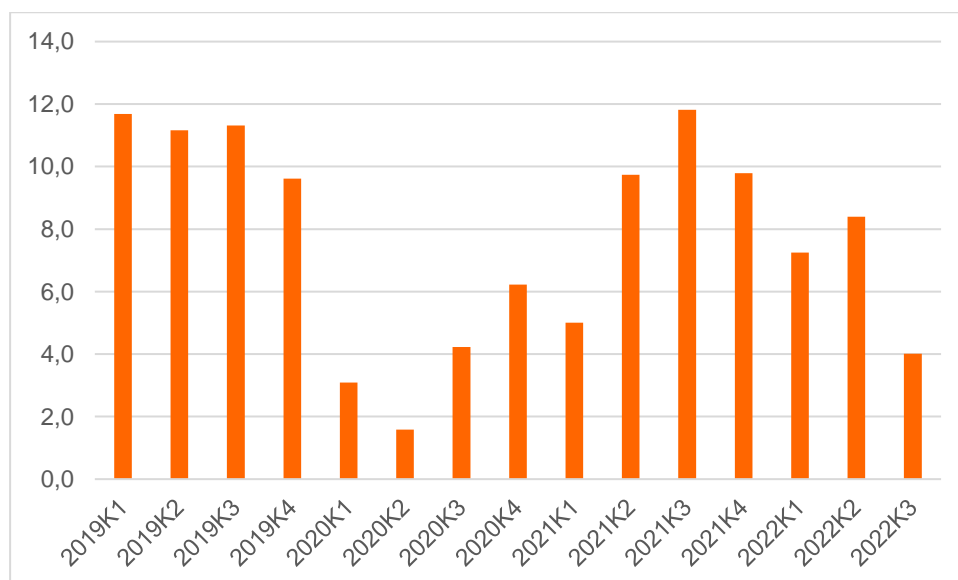
Uthyrningen av personal har ökat inom alla branscher det senaste året. Uthyrningen till industri och tillverkning, bemanningsföretagens största verksamhetsområde, har dock bara ökat med fyra procent under det senaste året, vilket var betydligt mindre än tidigare. Uthyrningen av personal till IT och teknik ökade dock betydligt mer än tidigare.

56 procent av de bemanningsföretag som svarat på frågor om framtiden tror att deras företag kommer att gå bättre det närmaste året jämfört med 47 procent föregående kvartal.⁸ Enligt den senaste Konjunkturbarometern har dock bemanningsföretagen blivit mindre optimistiska om framtiden (se tabell 1). Utvecklingen bland bemanningsföretag är en indikator på hur efterfrågan på arbetskraft utvecklas och viktig att följa.

Omsättningen ökar även inom säkerhetsbranschen. I Säkerhetsföretagens senaste konjunkturbarometer uppgav 83 procent av företagen att efterfrågan har ökat de senaste tre månaderna och 85 procent räknade med att den skulle fortsätta öka det närmaste halvåret. Över hälften av företagen uppgav dock att ökade kostnader hade försämrat lönsamheten.⁹

Diagram 6: Årlig produktionstillväxt inom information och kommunikation (58–63) kvartal ett 2019 till kvartal tre 2022

Förändring jämfört med samma kvartal året innan i fasta priser, procent

Källa: SCB, nationalräkenskaper

⁷ Almega Kompetensföretagen, [Positiv tillväxt Q3 och tillförsikt inför framtiden \(kompetensforetagen.se\)](https://www.almega.se/positiv-tillvaxt-q3-och-tillforsikt-inför-framtiden)

⁸ Ibid.

⁹ Almega Säkerhetsföretagen, <https://www.almega.se/app/uploads/sites/11/2022/11/konjunkturbarometer-q3-2022slutlig.pdf>

Tillväxten inom transportbranschen var stark under 2021 men den har dämpats betydligt i år delvis på grund av kraftiga prishöjningar på transporttjänster. Produktionen inom branschen var det tredje kvartalet 4,5 procent högre än samma kvartal 2021. Branschens förväntningar på framtiden är låga.

För företagen inom information och kommunikation innebar pandemiåret 2020 bara en mild dämpning innan tillväxten tog ny fart 2021. Under 2022 har dock tillväxten inom branschen växlat ner. Det tredje kvartalet i år var produktionen, i fasta priser, 4,0 procent högre än samma kvartal 2021. Bland datakonsulter var dock produktionen 7,7 procent högre än ett år tidigare. Tillväxttakten har dock bromsat in i branschen under året.

Exporten av tjänster inom tele, data och information fortsätter att öka men i långsammare takt än tidigare i år. Det tredje kvartalet i år var exporten, i löpande priser, 3,3 procent högre än samma kvartal 2021. Det andra kvartalet var exporten 11 procent högre än ett år tidigare.¹⁰

Framtidsförväntningarna har dämpats något inom branschen men är fortfarande goda. I augusti räknade var tredje datakonsult med att efterfrågan på deras tjänster skulle öka framöver. Datakonsulterna är den enda bransch inom företagstjänster med positiva förväntningar på efterfrågan i närtid.

Tabell 1: Efterfrågan i tjänstebranscher som främst säljer till företag. Utfall tre månader bakåt och förväntningar tre månader framåt, augusti och november 2022

Nettotal, säsongrensat

	Utfall		Förväntningar	
	Augusti	November	Augusti	November
Landtransporter	14	-2	4	3
Juridiska och ekonomiska konsulter	17	5	38	1
Konsulter företagsledning	27	9	36	-1
Arkitekter & tekniska konsulter	37	18	25	0
Datakonsulter	44	27	42	33
Arbetsförmedling, bemanning mm	34	-1	18	0
Övriga företagstjänster	-11	-17	10	4
Tjänstesektorn, totalt	24	-4	13	6

Källa: Konjunkturinstitutet

Anm: Nettotal är andelen företag som rapporterar att efterfrågan ökar minus andelen som rapporterar att den minskar

¹⁰ SCB, utrikeshandel med tjänster kvartal tre 2022.

https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START_HA_HA0202/HA0202TjanstHKvN/

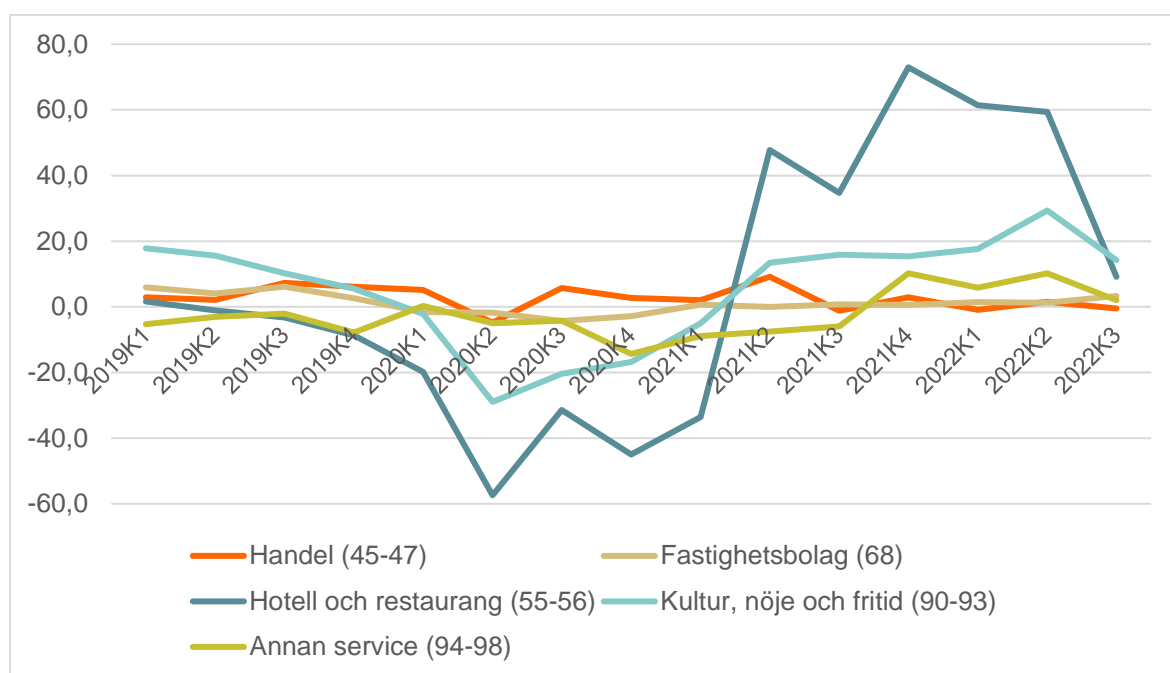
2.3 Stark tillväxt inom vissa tjänster till hushåll

Tjänstebranscher som säljer till hushåll hade, med undantag för handeln, en mycket svag utveckling under 2020. Återhämtningen under 2021 och början 2022 var god men tillväxten har minskat under det tredje kvartalet i år.

Hushållens konsumtion ökade markant under andra halvåret 2021 och första halvåret i år delvis finansierad av hushållens pandemisparande. Under det första halvåret i år var konsumtionen nästan sex procent högre än samma period 2021, därefter har den dock fallit. Det tredje kvartalet i år var konsumtionen bara 0,5 procent högre än samma kvartal 2021.¹¹ Den stigande inflationen, höga priser på el under vintern och höjda räntor minskar hushållens köpkraft både detta år och nästa. Hushållens konsumtion beräknas falla med närmare en procent nästa år, vilket kommer att hämma efterfrågan för tjänsteföretag som säljer till hushållen.¹²

Diagram 7: Årlig produktionstillväxt i tjänstebranscher som främst säljer till konsumenter kvartal ett 2019 till kvartal tre 2022

Förändring jämfört med samma kvartal året innan i fasta priser, procent

Källa: SCB, nationalräkenskaper.

Anm: Handel och fastighetsbolag säljer tjänster både till hushåll och företag. I annan service ingår bland annat reparationer, tvätterier och frisörer.

¹¹ Hushållens konsumtionsutgifter efter ändamål. Tredje kvartalet 2022.

https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START_NR_NR0103_NR0103A/NR0103ENS2010T02Kv/

¹² Riksbanken räknar med att hushållens konsumtion faller med 0,8 procent 2023.

<https://www.riksbank.se/globalassets/media/rapporter/ppr/svenska/2022/221124/penningpolitisk-rapport-november-2022.pdf>

Produktionen i handeln ökade under 2020 och under början av 2021. Därefter har dock utvecklingen varit svagare. Det tredje kvartalet i år var produktionen, i fasta priser, 0,5 procent lägre än samma kvartal 2021.

Detaljhandelns försäljning har minskat under året. I oktober var omsättningen i branschen 8,9 procent lägre än samma månad 2021. Nedgången var störst för sällanköpsvaror där försäljningen minskat med 11,2 procent på ett år.¹³ Även e-handelns försäljning sjunker. I oktober var försäljningen bland svenska e-handelsbolag 16 procent lägre än ett år tidigare.¹⁴

Motorhandelns tillväxt hölls länge tillbaka av leveransproblem på grund av den omfattande bristen på fordonskomponenter. Under perioden januari till november i år registrerades åtta procent färre nya bilar än samma period 2021. I oktober och november nyregistrerades dock fler bilar än samma månader 2021.¹⁵

Utvecklingen inom hotell- och restaurangbranschen har varit mycket dramatisk de senaste tre åren. Under en stor del av 2020 halverades omsättningen jämfört med året innan. Sedan följde mycket stark uppgång till och med det första halvåret 2022. Därefter har tillväxten i branschen bromsat in något. Det tredje kvartalet i år var omsättningen, i fasta priser, 9,1 procent högre än samma kvartal 2021.

Även kultur, nöje och fritid – museer, teatrar, sportanläggningar och gym – tappade mycket av sin omsättning under 2020. Återhämtningen började under slutet av 2021 men det var först i början av detta år som återhämtningen kom i gång på allvar. Det fjärde kvartalet i år var omsättningen i branschen 14,2 procent högre än samma kvartal 2021.

Tabell 2: Efterfrågan i tjänstebranscher som främst säljer till hushåll. Utfall tre månader bakåt och förväntningar tre månader framåt, augusti och november 2022

Nettotal, säsongsrensad

	Utfall		Förväntningar	
	Augusti	November	Augusti	November
Researrangörer och resebyråer	56	-15	17	1
Hotell och restaurang	32	-14	2	9
Fastighetsförvaltare	9	0	-8	-11
Tjänstesektorn, totalt	24	-4	13	6

Källa: Konjunkturinstitutet

Anm: Fastighetsförvaltning (SNI 68.2) säljer tjänster både till hushåll och företag.

¹³ Detaljhandelns omsättningsutveckling. Månadsvis.

https://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START_HA_HA0101_HA0101B/Detoms07/table/table_ViewLayout1/?rxid=d917ac85-f548-412f-80a1-6d93e077cf23

¹⁴ Svensk Handel, e-handelsindikatorn, oktober 2022. [E-handelsindikatorn - Svensk Handel](#)

¹⁵ Mobility Sweden, nyregistreringar personbilar, november.

https://mobilitysweden.se/statistik/Nyregistreringar_per_manad_1/nyregistreringar-2022/elbilarna-nadde-ny-hogsta-notering-i-november

Produktionen av tjänster inom fastighetsbolag och fastighetsförvaltare var i princip oförändrad under 2021 men har vuxit i år. Det tredje kvartalet i år var produktionen, i fasta priser, 3,3 procent högre än samma kvartal 2021.

Situationen förbättrades avsevärt för reseföretagen under början av 2022 men en avmattning har skett under hösten (se tabell 2).

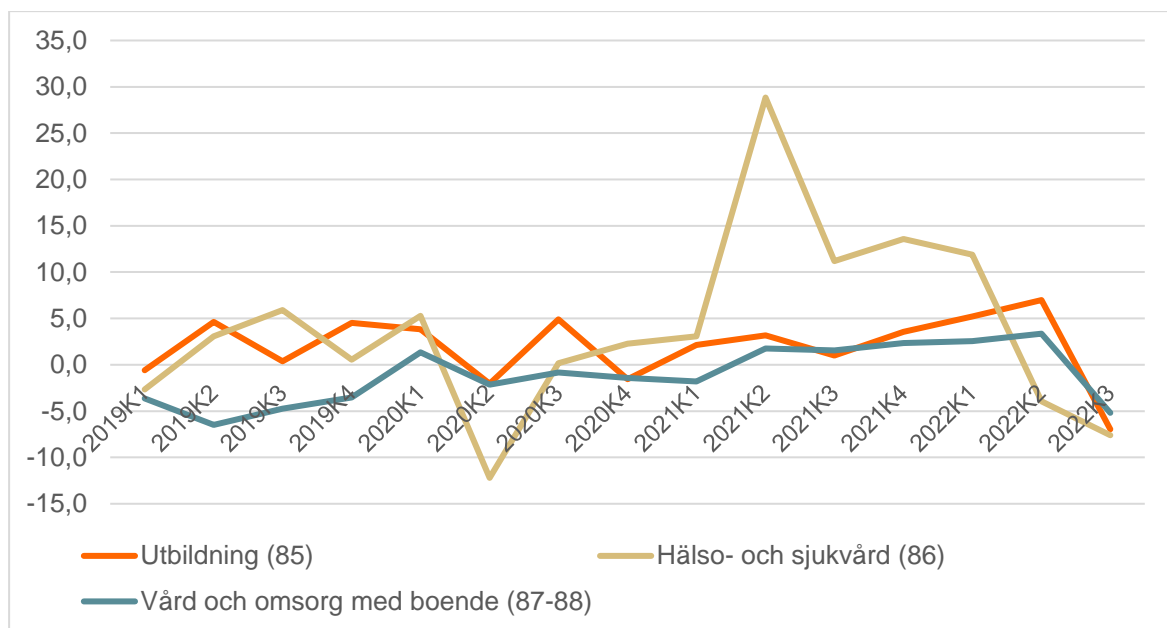
2.4 Privat vård och omsorg växer långsammare

Den privata utbildningsbranschen har haft en stadig utveckling sedan 2019 med en genomsnittlig årlig tillväxttakt i fasta priser på strax under två procent utan någon större variation. Produktionen i branschen det tredje kvartalet i år var dock 7,0 procent lägre i fasta priser än samma kvartal 2021.

Produktionen inom privat driven hälso- och sjukvård föll kraftigt under pandemiåret 2020 för att sedan stiga betydligt under 2021. Under 2022 har omsättningen i branschen sjunkit igen. Det tredje kvartalet i år var produktionen i fasta priser 7,6 procent lägre än samma kvartal 2021.

Diagram 8: Årlig produktionstillväxt i tjänstebanscher som främst säljer till offentlig sektor, kvartal ett 2019 till kvartal tre 2022

Förändring jämfört med samma kvartal året innan, fasta priser, procent

Källa: SCB, nationalräkenskaperna

Inom vård- och omsorgsboenden var inte utvecklingen lika dramatisk. En viss nedgång i produktion under 2020 följdes av en något större uppgång fram till början av 2022. Under det tredje kvartalet i år var dock produktionen i fasta priser 5,2 procent lägre än samma kvartal 2021.

Den betydande nedgången av den uppmätta produktionen inom privat utförd utbildning, vård och omsorg i fasta priser mellan det tredje kvartalet 2021 och samma kvartal i år är svår att förklara. Antalet arbetade timmar har ökat under samma period i alla tre branscherna. Inom vård och omsorg har även antalet anställda ökat (se tabell 3). Förhoppningsvis klarnar bilden när utfallet för årets fjärde kvartal finns tillgängliga.

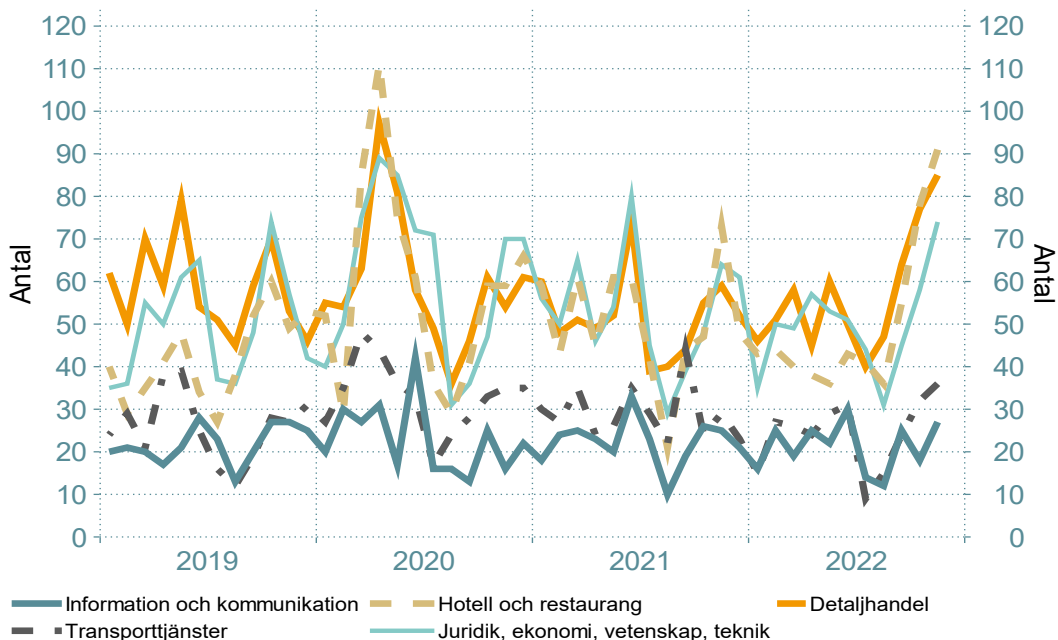
2.5 Fler konkurser inom tjänstesektorn

Sedan sommaren har konkurserna börjat bli fler bland tjänsteföretagen. Ökningen är tydligast inom detaljhandeln och besöksnäringen där antalet konkurser i november var det högsta sedan våren 2020. Konkurserna har också blivit fler bland konsulter inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik vilket reflekterar att efterfrågan minskat inom dessa branscher.

En extra börda är att företag i flera tjänstebranscher, främst inom besöksnäringen, fortfarande har stora skulder till staten för de skatteanstånd de fick under inledningen av pandemin. Totalt beviljades näringslivet skatteanstånd på 67,7 miljarder kronor. I början av december återstod 33,1 miljarder kronor av skulden. Företagen inom besöksnäringen var skyldiga staten 4,2 miljarder kronor.¹⁶

Diagram 9: Konkurser i tjänstebranscher, januari 2019 till november 2022

Antal

Källa: UC via Macrobond

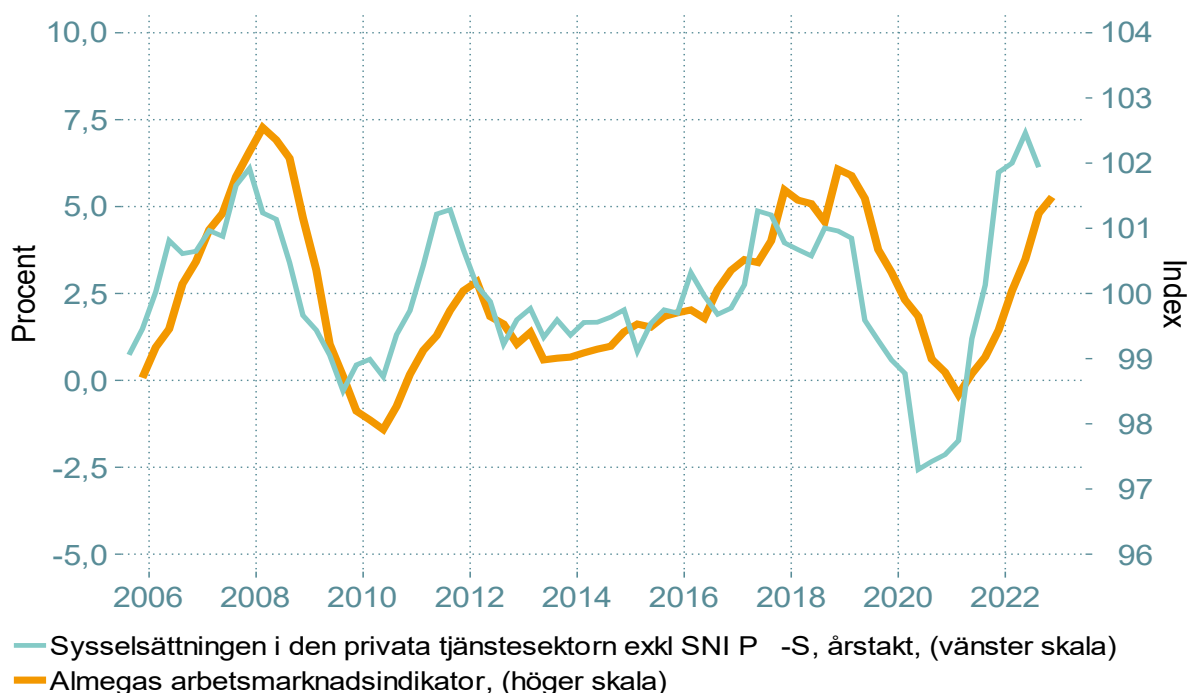
¹⁶ Muntliga uppgifter från Skatteverket.

3 Arbetsmarknaden är ännu stark

3.1 Sysselsättningen kan nå sin topp

Trots avmattningen i konjunkturen fortsätter sysselsättningen att öka inom tjänstesektorn. Ökningstakten är dock lägre än tidigare. Det tredje kvartalet i år var antalet anställda i tjänstesektorn 141 000 personer, eller 6,0 procent, högre än under samma kvartal 2021. Under det tredje kvartalet ökade antalet anställda med 17 700 jämfört med föregående kvartal. Almegas arbetsmarknadsindikator tyder på att sysselsättningen inom tjänstesektorn kommer att fortsätta att öka även nästa kvartal.

Diagram 10: Almegas arbetsmarknadsindikator för sysselsättningstillväxten i privat tjänstesektor, kvartal tre 2022

Källa: Almega, SCB, Macrobond

Den starkaste sysselsättningsökningen har skett inom hotell- och restaurang. Det tredje kvartalet i år var antalet anställda 39 500 fler än samma kvartal 2021, vilket är en ökning med 24,6 procent.

Bland de kunskapsintensiva konsulttjänsterna inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik har antalet anställda ökat med 22 000 personer under det senaste året. Antalet anställda har blivit fler inom samtliga av områdets delbranscher under det senaste året. Det tredje kvartalet ökade dock antalet anställda bara med knappt 1 000 personer.

Antalet anställda inom uthyrning, fastighetservice och resetjänster var 25 000 fler det tredje kvartalet i år jämfört med samma kvartal 2021. Tillväxten har inte avtagit under året. Det tredje kvartalet ökade antalet anställda med 6 400 personer. Den mest expansiva delen av

branschen är personaluthyrning och rekrytering där antalet anställda vuxit med 13 500 det senaste året. Inom bevakning och säkerhetstjänst har antalet anställda blivit 3 400 personer fler på ett år.

Tabell 3: Anställda inom den privata tjänstesektorn tredje kvartalet 2022 jämfört med tredje kvartalet 2021 och 2020

Förändring i antal och procent

Bransch	2022/2021		2022/2020	
	Förändring	Förändring procent	Förändring	Förändring procent
Privat tjänstesektor, därav:	141 297	6,0	227 255	9,9
G Handel	4 941	0,8	4 663	0,8
H Transport och magasinering	5 881	2,6	13 911	6,3
I Hotell- och restaurangverksamhet	39 476	24,6	53 183	36,2
J Information och kommunikation	17 833	8,3	21 590	10,2
K Kreditinstitut- och försäkringsverksamhet	-472	-0,5	3 180	3,3
L Fastighetsverksamhet	5 087	5,9	16 559	22,3
M Juridik, ekonomi, vetenskap och teknik	21 994	7,5	22 213	7,6
N Uthyrning, fastighetservice, resetjänster	25 045	9,1	36 662	13,9
- Varav personaluthyrning, rekrytering	13 453	14,0	28 940	35,9
- Varav bevakning och säkerhetstjänst	3 415	12,5	2 201	7,7
P Utbildning	-2 657	-2,9	5 258	6,2
Q Vård och omsorg; sociala tjänster	14 707	6,1	28 313	12,5
- Varav vårdhem och bostäder med omsorg	10 371	6,4	23 231	15,6
R Kultur, nöje och fritid	7 634	17,7	15 493	43,8
S Annan serviceverksamhet	1 828	4,5	6 230	17,1

Källa: SCB kortperiodisk sysselsättningsstatistik

Bland transportföretagen växer sysselsättningen långsammare, antalet anställda det tredje kvartalet i år var 5 900 personer fler än samma kvartal 2021. Skillnaderna är stora inom branschen. Antalet anställda inom landtransportföretag har ökat med 5 300 personer under det senaste året. Inom post- och kurirföretag minskade i stället antalet anställda med 1 500 under året. Det beror på att omsättningen inom internethandeln minskat markant sedan pandemin klingade av.

Information och kommunikation var den enda större tjänstebransch där sysselsättningen inte minskade under pandemin. Antalet anställda inom branschen fortsätter också att öka även i år. Det tredje kvartalet i år var antalet anställda 17 800 fler än samma kvartal 2021. Huvuddelen av ökningen har skett bland datakonsulter och dataprogrammeringsföretag där antalet anställda har blivit 11 900 fler det senaste året.

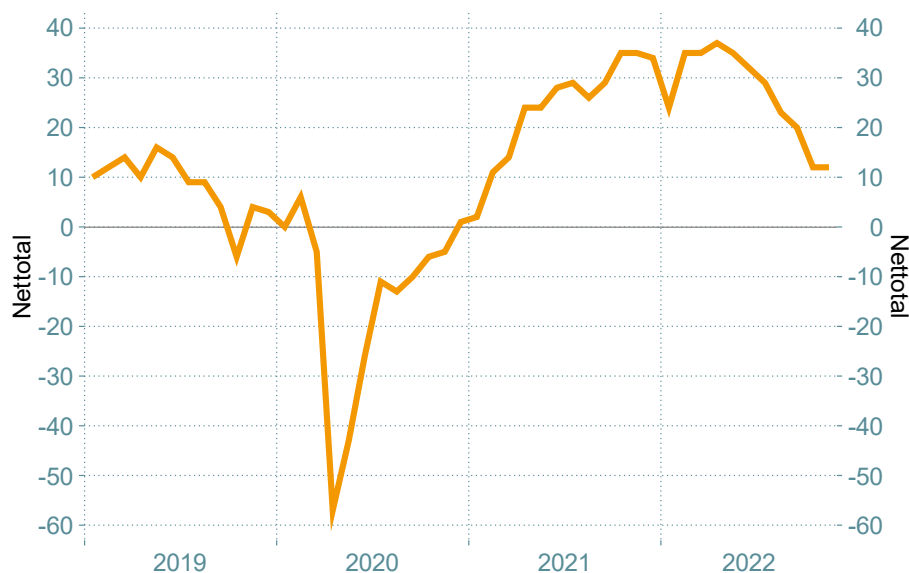
Inom privat vård och omsorg fortsätter antalet anställda att växa efter nedgången under inledningen av pandemin. Det tredje kvartalet i år var antalet anställda 14 700 fler än samma kvartal 2021. Antalet anställda inom privat hälso- och sjukvård respektive vårdhem och omsorgsboenden, främst äldreomsorg, har ökat i ungefär samma takt det senaste året.

3.2 Anställningsplanerna dämpas

Sedan början av 2021 har en stor andel av tjänsteföretagen räknat med att öka sin personal framöver. Anställningsplanerna kulminerade i april/maj i år och har sedan dess dämpats markant. I november räknade betydligt färre tjänsteföretag med att öka sin personalstyrka än före sommaren.¹⁷

Diagram 11: Tjänsteföretagens anställningsplaner. Förväntningar tre månader framåt, januari 2019 till november 2022

Nettotal säsongrensat

Källa: Konjunkturinstitutet, Macrobond.

Anm: Nettotalet är andelen företag som planerar att öka sin personalstyrka minus andelen som planerar att minska den.

Anställningsplanerna har dämpats kraftigast bland arkitekter och inom hotell och restaurang. Bland tekniska konsulter och datakonsulter är anställningsplanerna fortsatt optimistiska även om de dämpats något det senaste kvartalet (se tabell 4).

¹⁷ Konjunkturinstitutets månadsbarometrar.

<https://www.konj.se/publikationer/konjunkturbarometern/indikatorer-i-konjunkturbarometern.html>

Tjänsteföretagens anställningsplaner har dock ännu inte dämpats på längre sikt. I Svenskt Näringslivs företagarpå panel uppgav 34 procent av tjänsteföretagen att de räknade med att öka sin personalstyrka det närmaste året vilket var oförändrat jämfört med kvartalet innan.¹⁸

Tabell 4: Antalet anställda i olika tjänstebranscher. Förväntningar tre månader framåt, kvartal två och kvartal tre 2022

Nettotal säsongrensat

Bransch	Kvartal två	Kvartal tre
Tjänstesektorn	31	15
Landtransport	27	14
Hotell och restauranger	34	-7
Datakonsulter	56	42
Finans- och försäkringsverksamhet	25	24
Fastighetsförvaltning	15	12
Juridiska och ekonomiska konsulter	34	23
Konsulter företagsledning	52	35
Arkitekter	34	-3
Tekniska konsulter	65	46
Arbetsförmedling, bemanning	42	28
Researrangörer	29	25

Anm: Nettotalet är andelen företag som planerar att öka sin personalstyrka minus andelen som planerar att minska den.

Källa: Konjunkturinstitutet

3.3 Bristen på arbetskraft är fortfarande stor

När sysselsättningen inom tjänstesektorn ökade under 2021 blev bristen på arbetskraft påtaglig. Bristen ökade varje kvartal under återhämtningen. Avmattningen av konjunkturen innebär att bristen på arbetskraft nu minskar för första gången på nästan två år även om den fortsätter att vara stor. Det tredje kvartalet i år hade nästan hälften av tjänsteföretagen brist på personal (se tabell 5).

Bristen på arbetskraft minskade mest inom hotell- och restauranger och bland arkitekter. Bristen förblir dock mycket hög bland datakonsulter, tekniska konsulter och bland bemanningsföretagen. Bristen på arbetskraft har ökat kraftigt inom transport- och resenäringen.

¹⁸ [Undersökning: Företagen spår sämre tider \(svensktnaringsliv.se\)](https://www.svensktnaringsliv.se/undersokning-foretagen-spår-sämre-tider)

Tabell 5: Andel företag med brist på personal, kvartal två och tre 2022

Säsongsrensats

Bransch	Kvartal två	Kvartal tre	Skillnad
Tjänstesektorn	53	47	-6
Landtransport	55	67	8
Hotell och restauranger	53	27	-26
Datakonsulter	74	65	-9
Fastighetsförvaltning	20	21	1
Juridiska och ekonomiska konsulter	61	57	-4
Konsulter företagsledning	52	51	-1
Arkitekter	35	24	-11
Tekniska konsulter	69	72	3
Arbetsförmedling, bemanning	68	68	0
Researrangörer	28	50	22

Källa: Konjunkturinstitutet

Ett annat sätt att mäta arbetskraftsbrist är antalet vakanser, det vill säga antalet lediga jobb som kan tillträdas omedelbart. Under det tredje kvartalet i år uppgick antalet vakanser i tjänstesektorn till 39 100, vilket var 10 000 fler än samma kvartal året innan men 1 500 färre än föregående kvartal.¹⁹

Inom samtliga branscher inom tjänstesektorn, förutom hotell och restaurang, har antalet vakanser ökat markant under det senaste året. Mest utmärkande är företag inom uthyrning, fastighetservice, resetjänster och andra stödtjänster där antalet vakanser har blivit nästan dubbelt så många på ett år. Inom juridik, ekonomi, vetenskap och teknik har antalet vakanser ökat med nästan 50 procent. Det är branscher där många yrken ställer krav på högre utbildning varför bristen kan ta längre tid att lösa.

¹⁹ SCB, vakanser. [Lediga jobb och vakanser, näringslivet \(KV\) efter näringsgren SNI 2007, urvalsundersökning. Kvartal 2015K2 - 2022K3. PxWeb \(scb.se\)](#)

Tabell 6: Antal vakanser i tjänstesektorn under kvartal tre 2022 samt skillnaden mot samma kvartal 2021

Bransch	Kvartal tre	Skillnad
Tjänstesektorn	41 092	10 453
G Handel	7 777	1 918
H Transport- och magasineringsföretag	2 175	510
I Hotell och restauranger	2 291	-1321
J Informations- och kommunikationsföretag	7 772	1 424
M Juridik, ekonomi, vetenskap och teknik	9 492	3 108
N Uthyrning, fastighetsservice, resetjänster och andra stödtjänster	5 877	2 885
P+Q Enheter inom utbildning, vård och omsorg	2 669	1 215
R+S Personliga och kulturella tjänster	1 016	247

Källa: SCB, AKU

I november fanns 129 200 kvarstående lediga platser på Arbetsförmedlingen, vilket var 10 500 fler än ett år tidigare. Under hela 2022 har antalet lediga platser varit klart högre än samma månad föregående år.²⁰

3.4 Arbetslösheten sjunker lite till

Arbetslösheten har sjunkit stadigt sedan våren 2021. I november var 407 000 personer, eller 7,2 procent av arbetskraften, arbetslösa säsongsrensad och utjämnat. Det var en minskning med 0,1 procentenheter jämfört med oktober. Under sommaren ökade arbetslösheten tillfälligt bland ungdomar men utvecklingen vände på senhösten.

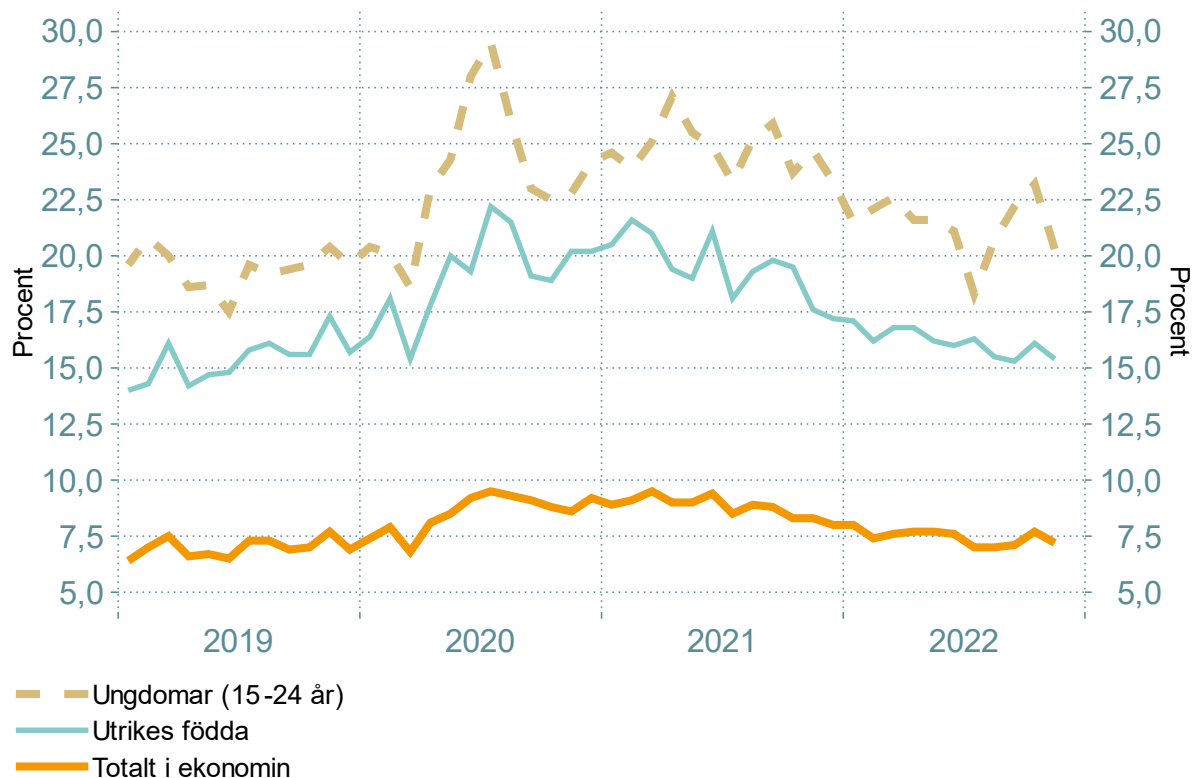
Andelen långtidsarbetslösa fortsätter att minska. I november i år hade 205 000 personer varit registrerade som arbetslösa på Arbetsförmedlingen i minst sex månader vilket var 38 000 färre än i november förra året.²¹

²⁰ Arbetsförmedlingens, månadsstatistik. [Månadsstatistik \(arbetsformedlingen.se\)](https://arbetsformedlingen.se)

²¹ Ibid.

Diagram 12: Arbetslösheten bland ungdomar, utrikes födda och totalt januari 2019 till november 2022

Procent av arbetskraften i gruppen, säsongsrensad

Källa: SCB, AKU och Macrobond.

Under mars och april 2020 varslades nästan 70 000 personer om uppsägning. Av dem arbetade fyra av fem i tjänstesektorn.²² Under 2021 och början av 2022 varslades i genomsnitt 2 000 personer i månaden, vilket var en låg nivå historiskt. Nu ökar dock varslen igen. I november varslades 5 700 personer om uppsägningen vilket är det högsta antalet sedan oktober 2020. Av dem arbetade 3 800 i tjänstesektorn. Ökningen av varslen inom tjänstesektorn förklaras till största delen av fler varsel inom handeln samt inom information och kommunikation.

²² Mer än hälften av varslen 2020 lades i mars och april.

Tabell 7: Antal varsel i tjänstesektorn under november 2022 och 2021

Bransch	Nov 2021	Nov 2022	Skillnad
Tjänstesektorn totalt	1 449	3 835	2 386
Handel; reparation av motorfordon och motorcyklar	126	795	669
Transport och magasinering	147	404	257
Hotell- och restaurangverksamhet	19	425	406
Informations- och kommunikationsverksamhet	264	977	713
Finans- och försäkringsverksamhet	18	46	28
Fastighetsverksamhet	66	32	-34
Juridik, ekonomi, vetenskap och teknik	156	426	270
Uthyrning, fastighetsservice, resetjänster, andra stödtjänster	377	525	148
Utbildning	193	5	-188
Vård och omsorg; sociala tjänster	66	170	104
Kultur, nöje och fritid	17	30	13
Annan serviceverksamhet	0	0	0

Källa: Arbetsförmedlingen

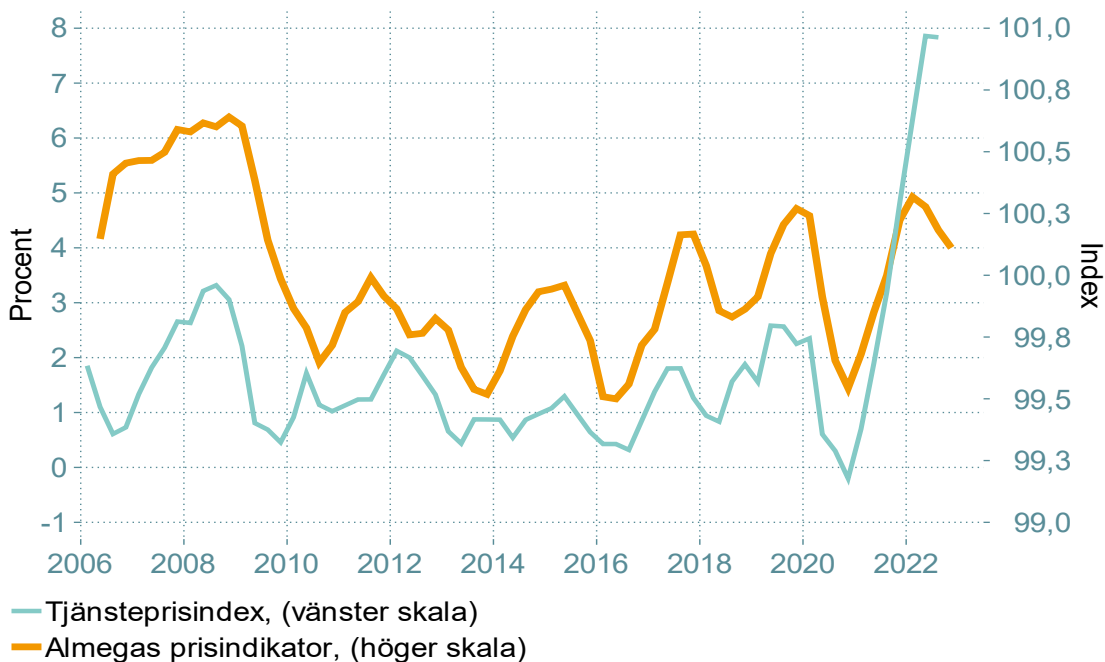
4 Priserna på tjänster dämpas något

4.1 Producentpriserna ökar långsammare

Tjänsteföretagens försäljningspriser har ökat snabbt det senaste året men ökningstakten bromsar in. Under det tredje kvartalet 2022 ökade tjänstepriserna med 7,8 procent på årsbasis. Ökningen under det tredje kvartalet var lägre än kvartalet innan. Den främsta förklaringen till att tjänstepriserna ökar något långsammare än tidigare under året är lägre prishöjningar på transporttjänster.

Almeegas prisindikator tyder på att ökningstakten kommer att bromsa in ytterligare under det fjärde kvartalet.²³

Diagram 13: Almeegas prisindikator för förändringen i tjänstepriser, kvartal fyra 2022, samt årlig förändring av tjänstepriserna

Källa: Almega, Konjunkturinstitutet och SCB

²³ SCB, tjänstepriser andra kvartalet 2022. [Årsutvecklingen fortsätter stiga för tjänsteprisindex andra kvartalet 2022 \(scb.se\)](https://www.scb.se/arsutvecklingen-fortsatter-stiga-for-tjansteprisindex-andra-kvartalet-2022)

Tabell 8: Den årliga prisökningstakten inom tjänstebranscherna samt deras bidrag till förändringen i Tjänsteprisindex (TPI) det tredje kvartalet 2022

Procent

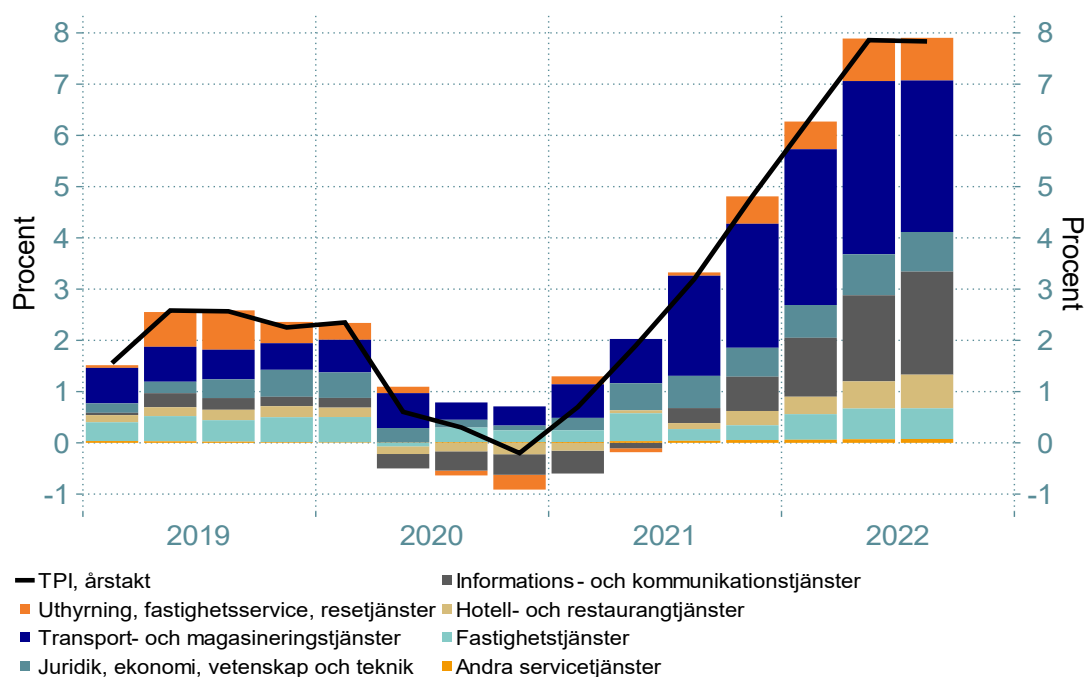
	Förändring årstakt	Bidrag till TPI
Tjänsteprisindex (TPI)	7,8	7,8
Transport och magasinering	14,8	3,0
Hotell och restaurang	11,3	0,7
Information och kommunikation	8,1	2,0
Fastighetstjänster	4,1	0,6
Juridik, ekonomi, vetenskap och teknik	3,7	0,8
Uthyrning och andra stödtjänster	6,6	0,8
Andra tjänster	6,0	0,1

Källa: Almega, SCB

En dryg tredjedel av ökningen av tjänstepriserna det senaste året beror på höjda priser på transporter som orsakas av höjda energipriser. Fallande priser på drivmedel har lett till att prisökningen på transporter bromsar in. Priserna på transporter ökade under det tredje kvartalet med 14,8 procent i årstakt vilket var lägre än kvartalet innan. Priserna på hotell- och restaurangtjänster ökade med 11,3 procent i årstakt vilket var högre än kvartal två. Även priserna på information- och kommunikationstjänster ökade snabbare än tidigare kvartal.

Diagram 14: Tjänstebranschernas bidrag till årsförändringen i tjänsteprisindex

Kvartal ett 2019 till kvartal tre 2022

Källa: SCB

Förväntningarna om ökade försäljningspriser steg bland tjänsteföretagen under våren och sommaren och har förblivit höga. Förväntningarna är högst inom resebranschen och bland juridiska och ekonomiska konsulter men är även höga bland datakonsulter. Däremot räknar inte företagen inom bemanningsbranschen med att kunna höja sina försäljningspriser det närmaste kvartalet.

Tabell 9: Företagens prisförväntningar augusti och november 2022

Nettotal säsongsrensats

	Aug	Nov
Tjänstesektorn	40	40
Landtransporter	41	37
Hotell och restauranger	56	41
Datakonsulter	46	53
Fastighetsförvaltning	-5	36
Juridiska och ekonomiska konsulter	62	59
Konsulter företagsledning	40	28
Arkitekter och tekniska konsulter	34	39
Uthyrning och leasing	50	29
Arbetsförmedling, bemanning mm	9	9
Researrangörer och resebyråer	60	82

Källa: Konjunkturinstitutet

Anm: Nettotalet är andelen företag som planerar att höja sina försäljningspriser minus andelen som planerar att sänka dem.

4.2 Konsumentpriserna på tjänster fortsätter öka

Ökningen av producentpriserna på tjänster letar sig bara delvis vidare till konsumenterna. I november steg priserna på de tjänster som ingår i konsumentprisindex (KPI) med 5,0 procent på årsbasis vilket var 0,1 procent lägre än i oktober. Ökningen av konsumentpriserna på tjänster förklaras främst av ökade boendekostnader – exklusive el – samt höjda priser på restaurang och hotelltjänster (se tabell 10).

Tabell 10: Tjänstepriserna i KPI september till november 2022, årsförändring totalt och olika tjänsters bidrag
Procent

	Sept	Okt	Nov
Tjänstepriser totalt	5,0	5,1	5,0
Boendekostnader	1,5	1,6	1,5
Bil- och transportkostnader	0,6	0,6	0,6
Post och teletjänster	0,0	0,0	0,0
Nöjen, lotterier med mera	0,7	0,8	0,9
Läkar- och tandläkarvård, personlig hygien	0,5	0,5	0,5
Restaurang och logi	1,3	1,3	1,3
Övriga tjänster	0,2	0,3	0,2

Källa: Almega, SCB

Anm: Bland övriga tjänster ingår; begravning, hemförsäkring, bank, utbildning, reparation och hushållstjänster

Konsumentpriserna på tjänster ökar, än så länge, betydligt långsammare än priserna på varor. Inflationstakten i november för både varor och tjänster var 9,5 procent i årstakt jämfört med 9,3 procent i oktober. Uppgången berodde främst på stigande elpriser och på ökande boendekostnader. Inflationstakten exklusive energi var i november 8,0 procent på årsbasis, vilket var högre än någon gång tidigare under året. Inflationen har nästan fyrdubblats det senaste året.²⁴

Inflationen beräknas stiga till över tio procent i början av nästa år för att sedan vika av nedåt. Hur snabb nedgången blir beror bland annat hur priserna på energi utvecklas under vintern och våren och hur djup den väntade konjunkturavmattningen blir. De flesta bedömare räknar med att inflationen närmar sig två procent i årstakt mot slutet av 2023.

²⁴ SCB KPIF, Konsumentprisindex med fast ränta. <https://www.scb.se/hitta-statistik/statistik-efter-amne/priser-och-konsumtion/konsumentprisindex/konsumentprisindex-kpi/pong/statistiknyhet/konsumentprisindex-kpi-november-2022/>

5 Om tjänsteindikatorn

Almegas *tjänsteindikator* har tagits fram av Almega från och med år 2001 för att ge en indikation om vart konjunkturen i den privata tjänstesektorn är på väg på kort sikt.²⁵ Indikatorn ger information för att tidigt kunna förutspå vändpunkter i konjunkturen, inom både tjänstesektorn och Sveriges ekonomi, eftersom den privata tjänstesektorn svarar för 52 procent av Sveriges BNP.

Almegas tjänsteindikator täcker in cirka 90 procent av den privata tjänstesektorns förädlingsvärde och drygt 80 procent av dess sysselsättning.²⁶ Indikatorn bygger på en skattning av sambandet mellan tjänsteföretagens svar i Konjunkturinstitutets konjunkturbarometer och utfallet för produktionstillväxten i den privata tjänstesektorn enligt SCB:s tjänsteproduktionsindex. Skattningen utgår från sambandet mellan bland annat företagets förväntningar om det kommande kvartalets efterfråge- och produktionsutveckling och den faktiska utvecklingen av tjänsteproduktionen per kvartal enligt Statistiska Centralbyråns (SCB) tjänsteproduktionsindex.

Tjänsteindikatorn är beräknad i indexform där värdet 100 anger genomsnittet för den period som den bygger på (skattningen är gjord på data från och med år 2005). Indexvärden över 100 anger en högre tillväxt än det historiska genomsnittet och index under 100 på det motsatta. Indikatorn anger också om tillväxten kan förväntas öka, vara oförändrad eller minska under det närmaste kvartalet. Indikatorn är ledande och ligger två till tre månader före publiceringen av det faktiska utfallet från SCB.

Almegas *arbetsmarknadsindikator* bygger på ett skattat samband mellan svar från tjänsteföretagen i Konjunkturinstitutets konjunkturbarometer och den privata tjänstesektorns sysselsättningsförändring enligt SCB:s kortperiodiska sysselsättningsstatistik. Arbetsmarknadsindikatorn bygger dessutom på uppgifter om vakansgraden i tjänstesektorn, som hämtas från SCB och uppdateras kvartalsvis. Indexvärdet 100 anger det historiska genomsnittet för indikatorn baserat på det skattade sambandet från och med år 2005.

Prisindikatorn bygger på ett skattat samband mellan svar från tjänsteföretagen i Konjunkturinstitutets konjunkturbarometer och förändringen av försäljningspriserna i den privata tjänstesektorn enligt SCB:s tjänsteprisindex. Värdet 100 anger den genomsnittliga prisökningstakten sedan 2006.

²⁵ Almegas tjänsteindikator togs fram 2001 av Owe Danemar, Almegas dåvarande chefekonom.

²⁶ De tjänstebranscher som saknas i KI-barometern är utbildning, hälso- och sjukvård, kultur, nöje och fritid samt samhällliga och hushållsnära tjänster inom näringslivet.

| 4 | **Almega**